

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 25 czerwca 2003 r.

w sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych

(Dz. U. z dnia 24 lipca 2003 r.)

Na podstawie art. 92 pkt 5 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. Nr 130, poz. 1112) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) znakach przeszkodowych - należy przez to rozumieć w szczególności oznakowanie:
 - a) świetlne (dienne lub nocne),
 - b) graficzno-kolorystyczne;
- 2) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze.

§ 2. 1. Zgłoszeniu do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, zwanego dalej "Prezesem", i do właściwego organu nadzoru nad lotnictwem wojskowym i oznakowaniu podlegają przeszkody lotnicze, a w szczególności:

- 1) stałe lub tymczasowe obiekty budowlane oraz obiekty naturalne lub ich części, o wysokościach przekraczających powierzchnie ograniczające, określone w przepisach w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska;
- 2) obiekty budowlane o wysokości 100 m i więcej powyżej poziomu otaczającego terenu lub wody, zlokalizowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym na polskich wodach terytorialnych Morza Bałtyckiego;
- 3) obiekty budowlane oraz obiekty naturalne lub ich części trudno dostrzegalne z powietrza na tle otoczenia z powodu ich barwy, położenia lub konstrukcji oraz inne naziemne obiekty budowlane oraz obiekty naturalne lub ich części, zlokalizowane w strefach dolotu do lotniska i odlotu, szczególnie w terenie pagórkowatym i górskim, uznane przez Prezesa lub przez właściwy organ nadzoru nad lotnictwem wojskowym za przeszkody lotnicze.

2. Zgłoszeniu do właściwego organu nadzoru nad lotnictwem wojskowym, z zastrzeżeniem ust. 1, podlegają wszystkie stałe lub tymczasowe obiekty budowlane o wysokości 50 m i więcej.

§ 3. Oznakowanie przeszkód lotniczych znakami przeszkodowymi powinno być widoczne z każdej strony, z której może zbliżyć się statek powietrzny, oraz powinno wskazywać położenie, ogólny kształt i rozmiary przeszkody lotniczej.

§ 4. Jeżeli lotnisko jest użytkowane wyłącznie w porze dziennej, w warunkach widzialności określonych dla danego lotniska, przeszkody lotnicze w jego otoczeniu mogą być wyposażone tylko wienne znaki przeszkodowe.

§ 5. W przypadku nieużytkowania lotniska w dłuższych okresach czasu, przeszkody lotnicze w jego otoczeniu mogą być w tych okresach niewyposażone w znaki przeszkodowe. Możliwość taka powinna być w formie pisemnej zaakceptowana przez zarządzającego lotniskiem, z określeniem terminów wyłączenia

światel przeszkodowych i powtórnego ich uruchomienia.

§ 6. Ze względu na uwarunkowanie terenu lub charakterystykę obiektu w otoczeniu lotniska, dopuszcza się oznakowanie tylko tej części obiektu, która stanowi przeszkodę lotniczą.

§ 7. Przeszkoda lotnicza pozostająca w cieniu istniejącej przeszkody lotniczej może być pozbawiona całkowicie lub częściowo oznakowania.

§ 8. W przypadku przeszkody lotniczej otoczonej zwartą zabudową lub lasem, wysokość jej można przyjmować od uśrednionego górnego poziomu obiektów zabudowy lub górnego poziomu lasu.

§ 9. 1. Ustalenia rodzaju oznakowania danej przeszkody lotniczej lub rezygnacji z trwałego lub tymczasowego jej oznakowania dokonuje Prezes, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Ustalenia rodzaju oznakowania danej przeszkody lotniczej lub rezygnacji z trwałego lub tymczasowego jej oznakowania w otoczeniu lotniska lotnictwa państwowego dokonuje właściwy organ nadzoru nad lotnictwem wojskowym.

3. W przypadku współużytkowania przez lotnictwo cywilne lotniska lotnictwa państwowego lub przez lotnictwo państwowe lotniska lotnictwa cywilnego, ustalenia rodzaju oznakowania danej przeszkody lotniczej dokonuje Prezes albo właściwy organ nadzoru nad lotnictwem wojskowym, w zależności od tego, kto został wskazany, zgodnie z art. 60 ust. 3 ustawy, jako zarządzający danym lotniskiem.

Rozdział 2

Zgłaszanie informacji o przeszkodach lotniczych

§ 10. 1. Posiadacz nieruchomości, na której znajduje się przeszkoda lotnicza, zgłasza Prezesowi i właściwemu organowi nadzoru nad lotnictwem wojskowym informacje o przeszkodzie lotniczej na piśmie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać:

- 1) określenie danych posiadacza przeszkody lotniczej, jego adres, numer telefonu, numer faksu;
- 2) określenie rodzaju przeszkody lotniczej, w szczególności: komin, budynek, maszt;
- 3) lokalizację przeszkody lotniczej, określoną nazwą miejscowości oraz za pomocą współrzędnych według Światowego Systemu Geodezyjnego WGS-84, z dokładnością do 1/10 sekundy w przypadku przeszkody lotniczej w otoczeniu lotniska oraz do 1 sekundy poza otoczeniem lotniska;
- 4) mapę w skali 1:50.000 lub 1:100.000 w przypadku przeszkody lotniczej poza otoczeniem lotniska i w skali 1:25.000 lub dokładniejszej w przypadku przeszkody lotniczej w otoczeniu lotniska, z zaznaczeniem lokalizacji tej przeszkody;
- 5) wysokość przeszkody lotniczej powyżej poziomu terenu, z dokładnością do trzech metrów poza otoczeniem lotniska oraz do pół metra w otoczeniu lotniska;
- 6) wysokość wzniesienia terenu w miejscu zlokalizowania przeszkody lotniczej, w odniesieniu do poziomu morza, z dokładnością do jednego metra poza otoczeniem lotniska i pół metra w otoczeniu lotniska;
- 7) opis oznakowania dziennego lub nocnego;
- 8) przewidywany termin ukończenia budowy przeszkody lotniczej o wysokości do 100 m powyżej poziomu terenu;
- 9) przewidywane terminy osiągnięcia wysokości 100 m powyżej poziomu terenu i wysokości całkowitej, przy czym informacje te mogą być zgłaszane sukcesywnie;
- 10) opis tymczasowego oznakowania przeszkodowego, jeżeli zostało ono zastosowane;
- 11) potwierdzenie wykonania stałego oznakowania przeszkodowego.

§ 11. Informacje, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 8 i 9, są przekazywane z co najmniej dwumiesięcznym wyprzedzeniem terminów, których dotyczą.

§ 12. W przypadku likwidacji przeszkody lotniczej posiadacz nieruchomości, na której znajduje się przeszkoda lotnicza, powinien niezwłocznie powiadomić o tym fakcie Prezesa i właściwy organ nadzoru nad lotnictwem wojskowym.

§ 13. W przypadku stwierdzenia awarii świateł przeszkodowych, posiadacz nieruchomości, na której znajduje się przeszkoda lotnicza, powinien niezwłocznie usunąć awarię, a jeżeli nie jest to możliwe, niezwłocznie powiadomić o tym Prezesa, właściwy organ nadzoru nad lotnictwem wojskowym oraz państwowy organ zarządzania ruchem lotniczym.

§ 14. Bieżące informacje o przeszkodach lotniczych Prezes przekazuje państwowemu organowi zarządzania ruchem lotniczym w terminie nie dłuższym niż dziesięć dni roboczych od dnia ich otrzymania.

§ 15. Państwowy organ zarządzania ruchem lotniczym publikuje otrzymane informacje o przeszkodach lotniczych w Zintegrowanym Pakiecie Informacji Lotniczych.

Rozdział 3

Sposoby dziennego oznakowania przeszkodowego

§ 16. Przeszkoda lotnicza, której rzut na dowolną płaszczyznę pionową wynosi poniżej 1,5 m w obu wymiarach, powinna być oznakowana jednym kolorem, pomarańczowym lub czerwonym, a w przypadku zlewania się tych kolorów z tłem, innym kolorem kontrastującym z tłem.

§ 17. 1. Przeszkoda lotnicza o wymiarach 1,5 m lub więcej i powierzchniach, których rzut na dowolną płaszczyznę pionową wykazuje proporcje wymiarów pionowego i poziomego lub poziomego i pionowego jak jeden do siedmiu, a większy wymiar wynosi 10,5 m lub więcej, powinna być oznakowana pasami pomarańczowym i białym lub czerwonym i białym, na przemian, prostopadłymi do dłuższego wymiaru przeszkody lotniczej.

2. Szerokości pasów skrajnych oznakowania przeszkodowego powinny być jednakowe, nieprzekraczające 30 m, przy czym przeszkody lotnicze o dłuższych wymiarach od 10,5 m do 210 m powinny mieć siedem pasów.

3. Pasy skrajne oznakowania przeszkodowego nie mogą być koloru białego.

4. Sposoby oznakowania przeszkodowego przedstawia rysunek nr 1, 2 i 4 w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 18. 1. Przeszkoda lotnicza o jednolitych z wyglądu powierzchniach, których rzut na dowolną płaszczyznę pionową osiąga lub przekracza 4,5 m w obu wymiarach, powinna mieć znaki w formie szachownicy pól w kolorach pomarańczowym i białym albo czerwonym i białym, na przemian, z zastrzeżeniem § 17.

2. Wymiary pól narożnikowych oznakowania przeszkodowego powinny być jednakowe i wynosić od 1,5 m do 3,0 m.

3. Pola narożnikowe oznakowania przeszkodowego nie mogą być koloru białego.

4. Sposoby oznakowania przeszkodowego przedstawia rysunek nr 2 i 3 w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 19. 1. Przeszkoda lotnicza o konstrukcji mieszanej może być oznakowana w sposób określony odpowiednio w § 17 lub 18, zależnie od jej właściwości.

2. Sposoby oznakowania przeszkodowego przedstawia rysunek nr 2 i 3 w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 20. 1. Przeszkoda lotnicza występująca jako napowietrzny kabel lub lina albo ich zespół powinna być oznakowana poprzez umieszczenie kul o jednolitych kolorach: pomarańczowym i białym albo czerwonym i białym, na przemian.

2. Średnica kuli wynosi co najmniej 0,6 m.

3. Odległości między sąsiednimi kulami lub kulą a konstrukcją nośną kabla lub liny nie powinny przekroczyć:

1) 30 m przy średnicy kuli 0,6 m;

2) 35 m przy średnicy kuli 0,8 m;

3) 40 m przy średnicy kuli co najmniej 1,3 m.

4. W przypadku zespołu kabli lub lin, zamocowanych na tych samych konstrukcjach, kule montuje się

na najwyżej umieszczonym kablu lub linie.

§ 21. ⁽¹⁾ Elektrownie wiatrowe będące przeszkodami lotniczymi powinny mieć zewnętrzne końce śmigieł pomalowane w 5 pasów o jednakowej szerokości, prostopadłych do dłuższego wymiaru łopaty śmigła, pokrywających 1/3 długości łopaty śmigła (3 koloru czerwonego lub pomarańczowego i 2 białego). Pasy skrajne nie mogą być koloru białego.

§ 22. 1. W przypadku braku możliwości stałego oznakowania przeszkody lotniczej w trakcie jej powstawania, dopuszcza się jej oznakowanie tymczasowe za pomocą tablic lub flag.

2. Tablice lub flagi nie mogą stwarzać dodatkowego niebezpieczeństwa w ruchu statków powietrznych.

3. Tablice lub flagi powinny być koloru pomarańczowego albo czerwonego i białego oraz mieć kształt zbliżony do kwadratu o powierzchni co najmniej 4 m².

4. Na przeszkodach lotniczych o zaprojektowanych wysokościach 45 m lub więcej tablice lub flagi powinny być umieszczone na poziomach zmian kolorów stałych znaków dziennych, jednakowe kolory na poszczególnych poziomach, ze zmianą koloru na sąsiednich poziomach.

Rozdział 4

Sposoby oznakowania nocnego

§ 23. 1. Przeszkoda lotnicza powinna być oznakowana światłami przeszkodowymi. Światła powinny wskazywać położenie, rozmiary oraz ogólny kształt przeszkody lotniczej.

2. Ogólną charakterystykę światel przeszkodowych określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 24. Na kominach będących przeszkodami lotniczymi górne światła przeszkodowe powinny być umieszczone w odległości od 1,5 m do 3,0 m poniżej poziomu wylotu spalin.

§ 25. 1. Przeszkody lotnicze o ograniczonej mobilności, w szczególności żurawie budowlane, powinny być oznaczone czerwonymi światłami stałymi.

2. Intensywność światel przeszkodowych, o których mowa w ust. 1, powinna zapewniać ich wyraźne dostrzeżenie, z uwzględnieniem występujących światel sąsiednich, i nie może być mniejsza niż intensywność światel niskiej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ A.

§ 26. 1. Pojedyncza przeszkoda lotnicza, której rzut na dowolną płaszczyznę pionową w obu wymiarach nie przekracza 45 m, powinna być oznakowana na najwyższym poziomie światłami przeszkodowymi niskiej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ A lub typ B.

2. W przypadku przeszkody lotniczej o rozmiarach poziomych przekraczających 45 m, światła niskiej intensywności powinny być umieszczone w miejscach wskazujących jej rozmiary, w odległościach od siebie nieprzekraczających 45 m.

3. Światła niskiej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ A stosuje się w szczególności w miejscach, gdzie światła oznaczone w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B mogłyby okazać się zbyt intensywne dla załóg statków powietrznych lub dla otoczenia.

4. Światła niskiej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B są stosowane w szczególności na tle występujących światel innych niż lotnicze.

5. Światła niskiej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B są stosowane razem ze światłami średniej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B.

§ 27. 1. Przeszkody lotnicze o wysokości od 45 m do wysokości mniejszej niż 150 m oznakowuje się światłami przeszkodowymi średniej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ C, z zastrzeżeniem ust. 3 i § 30 i 31.

2. Światła średniej intensywności powinny być umieszczone na poziomach, w miarę możliwości, równo oddalonych od siebie, między wierzchołkiem przeszkody lotniczej a otaczającym terenem. Odległości między sąsiednimi poziomami światel nie powinny przekraczać 52 m. Rozmieszczenie

poziomów świateł określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Przeszkoda lotnicza bardzo rozległa, o ile państwowy organ zarządzania ruchem lotniczym uzna to za niezbędne, powinna być oznakowana światłami średniej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B lub typ C, w zależności od danej sytuacji topograficznej i wymagań ruchu lotniczego.

4. Odległości między sąsiednimi światłami, o których mowa w ust. 3, nie powinny przekraczać 900 m.

§ 28. 1. Przeszkodę lotniczą o wysokości 150 m i więcej oznakowuje się światłami średniej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B i światłami niskiej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B, na przemian, przy czym na wierzchołku umieszcza się światła średniej intensywności, z zastrzeżeniem § 30 i 31.

2. Światła powinny być umieszczone na poziomach, w miarę możliwości, równo oddalonych od siebie, między wierzchołkiem przeszkody lotniczej a otaczającym terenem. Odległości między sąsiednimi poziomami świateł nie powinny przekraczać 52 m.

3. Światła średniej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B na danej przeszkodzie lotniczej emitują błyski jednocześnie, z zastrzeżeniem § 30 ust. 3.

§ 29. Światła średniej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ C stosuje się same, bez kombinacji z innymi światłami.

§ 30. 1. Napowietrzne linie, w tym linie energetyczne, stanowiące przeszkody lotnicze oznakowuje się światłami średniej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B, umieszczonymi na konstrukcjach je podtrzymujących.

2. Światła umieszcza się na trzech poziomach:

- 1) górne, na wierzchołku słupa;
- 2) dolne, na poziomie zwisu najniższego kabla między słupami;
- 3) pośrednie, w połowie odległości między poziomami górnym a dolnym.

3. Błyski świateł następują w kolejności: dolne - pośrednie - górne.

§ 31. Elektrownie wiatrowe będące przeszkodami lotniczymi oznakowuje się światłem średniej intensywności oznaczonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia jako typ B, umieszczonym na najwyższym miejscu gondoli.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 32. 1. W przypadku istnienia kilku przeszkód lotniczych zlokalizowanych blisko siebie, zmiana z dotychczasowego systemu oznakowania (według PN-65/L-49002) powinna nastąpić jednocześnie.

2. W przypadku braku możliwości jednoczesnej zmiany oznakowania przeszkód lotniczych, o których mowa w ust. 1, zmiana z dotychczasowego systemu oznakowania (według PN-65/L-49002) powinna nastąpić w pierwszej kolejności na przeszkodzie wyższej.

§ 33. 1. Posiadacz nieruchomości, na której znajduje się obiekt będący przeszkodą w dniu wejścia w życie rozporządzenia, powinien zgłosić Prezesowi i właściwemu organowi nadzoru nad lotnictwem wojskowym informacje, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 1-7, w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. ⁽²⁾ Oznakowanie przeszkodowe przeszkód lotniczych istniejących w dniu wejścia w życie rozporządzenia, według wymogów rozporządzenia, powinno nastąpić w terminie do dnia 31 grudnia 2008 r.

§ 34. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej - transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu

działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. Nr 32, poz. 302 oraz z 2003 r. Nr 19, poz. 165).

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

PRZYKŁADY OZNAKOWANIA PRZESZKODOWEGO DZIENNEGO I NOCNEGO

wzór

ZAŁĄCZNIK Nr 2

PODSTAWOWE CHARAKTERYSTYKI ŚWIATEŁ PRZESZKODOWYCH

Typ światła	Kolor	Typ sygnału/ częstotliwość błysków	Największa intensywność wiązki świetlnej (cd) przy luminancji tła		Minimalne rozwarcie wiązki świetlnej w płaszczyźnie pionowej (1)	Intensywność (cd) w stosunku do	
			50 cd/m ² i powyżej	poniżej 50 cd/m ²		-1° (2)	0° (2)
1	2	3	4	5	6	7	8
Niskiej intensywności typu A	czerwony	ciągły	min. 10	min. 10	10°	-	-
Niskiej intensywności typu B	czerwony	ciągły	min. 32	min. 32	10°	-	-
Średniej intensywności typu B	czerwony	błyskowy 20-60/min	2.000 ± 25%	2.000 ± 25%	min. 3°	min. 50% max 75%	min. 1
Średniej intensywności typu C	czerwony	ciągły	2.000 ± 25%	2.000 ± 25%	min. 3°	min. 50% max 75%	min. 1

- (1) Rozwarcie wiązki oznacza kąt zawarty między dwiema prostymi, w granicach którego wymagane jest co najmniej 50% najmniejszych intensywności podanych w kolumnach 4 i 5. Rozsył wiązki świetlnej nie musi być symetryczny w stosunku do kąta ustawienia największej intensywności.
- (2) Podana w procentach intensywność najmniejszych wartości określonych w kolumnach 4 i 5.
- (3) Niezależnie od wymagań w granicach ustawionej wiązki świetlnej, rozsył światła powinien osiągać 50 % powyżej powierzchni poziomej.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

PRZYKŁAD OZNAKOWANIA NOCNEGO

grafika